

вибір форми укладення шлюбу. Через неузгодженість держав щодо форми укладення шлюбу, виникають проблеми щодо його дійсності. Так, шлюб, укладений релігійною установою в Ізраїлі за участі громадянина України, не буде визнаватися в нашій державі.

Таким чином, укладення шлюбу з іноземним елементом має ряд особливостей. При вирішенні даного питання необхідно правильно застосовувати колізійні норми та достеменно знати законодавство інших держав у цій сфері, брати до уваги міжнародні конвенції та договори між державами. Тільки у цьому випадку можна якнайточніше врегулювати такі шлюбні відносини та уникнути так званих «кульгаючих» шлюбів.

Список використаних джерел

1. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
2. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
3. Розгон О. Укладання шлюбу громадянина України з іноземцем за кордоном. *Юридичний Радник*. 2011. № 6(60). С. 1–8. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:fnrSVgcNmAwJ:yurradnik.com.ua/wp-content/uploads/2014/10/men06_2011_c102_Rozgon.doc+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua&client=safari
4. Аналітична записка щодо запровадження в Україні реєстрованого партнерства для одностатевих сімейних пар. URL: <https://gay.org.ua/documents/zapartnerstvo/policy-brief-registered-partnership-Ukraine-2019.pdf>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Тищенко Ю. В.

КУЛИК КАТЕРИНА ІГОРІВНА

Київський національний торговельно-економічний університет

КОЛІЗІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО УКЛАДЕННЯ ШЛЮБУ, УСКЛАДНЕНОГО ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

У часи світової глобалізації та стрімкого розвитку інтеграційних процесів стає доволі актуальним питанням регулювання сімейних відносин, яке спричинене тим, що такі відносини є найбільш вагомим показником змін, що відбуваються

у суспільстві, адже сім'я – це доволі чітке відображення життя соціуму. Таким чином, зважаючи на те, що з кожним роком кількість укладених шлюбів з іноземним елементом збільшується (беручи до уваги світову статистику) через швидкий розвиток міграційних процесів, держава, як гарант соціальних прав громадян, повинна забезпечувати оперативне запровадження ефективних механізмів правового регулювання таких відносин, а саме шлюбних відносин, ускладнених іноземним елементом.

Перш за все, складність в укладенні шлюбу з іноземним елементом полягає в застосуванні колізійних норм, які в свою чергу не регулюють, по суті, шлюбне правовідношення з іноземним елементом, а лише покликані визначити його зв'язок, що виникає завдяки іноземному елементу, з правопорядками відповідних держав. Так як кожна окрема держава має своє законодавче регулювання певних відносин, зокрема сімейних, це призводить до наявності деяких розбіжностей щодо встановлення дійсності правовідношення, яке виникло. Тому варто враховувати положення колізійних норм, задля уникнення подальших проблем щодо невизнання шлюбу укладеним.

Відповідно до статті 55 Закону України «Про міжнародне приватне право», право на шлюб визначається особистим законом кожної з осіб, які подали заяву про укладення шлюбу [1]. У разі укладення шлюбу в Україні застосовуються вимоги Сімейного кодексу України щодо підстав недійсності шлюбу.

Так, наприклад, якщо 18-річний громадянин України проявить бажання укласти шлюб з 15-річною громадянкою Франції, виникне колізія правопорядків, що регулюють шлюбну дієздатність. Адже відповідно до особистого закону українця право на укладення шлюбу настає з 18 років, а у Франції таким віком для жінок є 15 років. Тож з огляду на те, що укладення такого шлюбу у Франції було б правомірним, в Україні дані правовідносини будуть вважатися недійсними, адже особистий закон суб'єкта передбачає інші умови виникнення правовідносин, ніж Сімейний кодекс України.

Як зазначає у своїй праці В. Ткаченко, проблемою шлюбних відносин є вибір закону, що визначає ті попередні юридичні умови, за яких шлюб може бути укладений і визнаний дійсним у державах обох із подружжя [2, с. 283].

Тому, для вирішення цього питання існує низка спеціальних колізійних прив'язок. В першу чергу, це особистий закон, який у країнах розуміється й застосовується по-різному. Зокрема, закон громадянства кожного з подружжя – *lex patriae*, застосовується, наприклад, в Казахстані, Італії, ФРН, Іспанії, Греції, Австрії, Бельгії, Єгипті, Швеції; закон місця проживання використовується в Австралії, Новій Зеландії, Великобританії. Виділяють також змішану форму прив'язок, коли об'єднуються

закон громадянства й закон доміцилію кожного з подружжя в питаннях укладання шлюбу. Така форма застосовується, зокрема, в Болгарії та Франції. Для визначення порядку та форми укладання шлюбу, застосовується також колізійна прив'язка *lex loci celebrationis* – закон місця укладення шлюбу, яка закріплюється в законодавстві США, країн Латинської Америки та є частиною більш загальних прив'язок – *lex loci actus/lex loci contractus* (закону місця вчинення дії/закону місця укладання угоди) [3, с. 88].

Таким чином, з врахуванням різного матеріально-правового регулювання в кожній державі питань укладання шлюбу, що ускладнений іноземним елементом, на практиці часто виникає проблема визнання таких шлюбів недійсними, саме з причин недотримання вимог одного із правопорядків, що пов'язані із цими шлюбними відносинами. Єдиним вирішенням цієї проблеми – є застосування відповідного колізійного регулювання та дотримання умов імперативних норм, що містяться в національних законодавствах кожного із подружжя, а також правопорядку місця укладання шлюбу.

Список використаних джерел

1. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення: 13.11.2021).
2. Ткаченко В. Колізійні питання реалізації права на шлюб у міжнародному приватному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 6. С. 282–286.
3. Нукушева А. А. К вопросу о регулировании брачно-семейных отношений в международном частном праве. *Сибирское юридическое обозрение*. 2011. № 17. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-regulirovanii-brachno-semeynyhotnosheniy-v-mezhdunarodnom-chastnom-prave>
4. Чумак О. Особливості колізійного регулювання укладання шлюбу. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 74–78.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Тищенко Ю. В.